

SİVAS'TA MEMUR SENDİKACILIĞI

Dr. Adnan MAHİROĞULLARI
Cumhuriyet Üniversitesi Öğretim Üyesi
mahirogullari@cumhuriyet.edu.tr

Özet

Türkiye’de memur sendikacılığı 1961 Anayasası’yla yasallık kazanmış; memur sendikaları 1965’de kurulmaya başlamıştır. Sivas’ta ilk memur sendikası öğretmenler tarafından kurulmuştur. 1965-1971 arası dönemde, bu şehirde diğer memurlar tarafından kurulmuş bir sendika yoktur.

Ülkemizde, memur sendikacılığı, 1990’da fiili olarak yeniden başlamış; Sivas’ta özellikle 1992’den sonra çok sayıda memur sendikası kurulmuştur.

Bu çalışmada, Sivas’ta kurulan memur sendikaları, sendikaların faaliyetleri ve sendikalaşma oranları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Memur Sendikacılığı, Sivas, Sendikacılık.

Abstract

The civil servant unionism is legalized with the 1961 Constitution in Turkey; the first unions began to be established in 1965 by teachers in Sivas. In 1965-1971, there was no union established by other civil servants.

In our country, the civil servant unionism rebegan in 1990; after 1992, many unions were established in Sivas.

In this article, the civil servant unionism established in Sivas, the rate of unionization and the activities of the unions have been examined.

Key words: Civil servant unionism, Sivas, unionization.

Giriş

Memurlara örgütlenme hakkı, işçilerden on beş yıl sonra 1961 Anayasası’yla¹ verilmiş; ancak, memur sendikalarının kurulması 1965 tarih ve 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu² yürürlüğe girmesine kadar gecikmiştir. Zira, memurlar, işçilerin yaptığı gibi, 1946’da Cemiyetler Kanunu’nda değişiklik yapıp, “Sınıf esasına dayalı cemiyet kurma yasağı” kaldırılır kaldırılmaz, sendikal

¹ Resmi Gazete 20.7.1961, No: 10859

² Resmi Gazete, 17.6.1965, No: 12025.

örgütlenmenin esaslarını belirleyecek özel bir yasanın çıkmasını beklemeden bu hakkı fiilen kullanamamışlar; 624 sayılı Yasa'nın çıkmasını beklemişlerdir. İlk memur sendikaları, 1965'in ortalarından itibaren çoğunluğu üç büyük ilde; Ankara, İstanbul ve İzmir'de kurulmaya başlamış; kısa sürede diğer Anadolu şehirlerine de yayılmıştır. Bazı sendikaların da, özellikle öğretmenleri örgütleyen sendikaların Anadolu şehirlerinde şubeleri açılabilmiştir.

Örgütlenme girişimlerinde öğretmenler daha bilinçli hareket ederek, kısa sürede pek çok il ve ilçede örgütlenebilmiş; diğer memurlar işi biraz daha ağırdan almış; en azından öğretmenler gibi ilgili Yasa'nın çıkışının hemen akabinde Anadolu'nun her şehrinde teşkilatlanamamışlardır. Öğretmenler dışındaki kamu görevlilerinin sendikal örgütlenmede gecikmeleri, büyük ölçüde, 1938 tarih ve 3512 sayılı Cemiyetler Kanun'un memurlara dernek kurma hakkını sınırlayan "Devlet, hususi idareler, belediyelerle Devlete bağlı kurumlardan bir hizmet karşılığı maaş ve ücret alanlar, buldukları işin sıfat ve mahiyeti ile cemiyet kuramazlar." şeklindeki 12. maddesi nedeniyledir. Kanun'daki bu madde, 490 sayılı Kanun'la iptal edildiği 2.7.1964'e kadar yürürlükte kalmış;³ fakat öğretmenleri kapsamamıştır. Neticede, öğretmenler, 1946 sonrası 12. maddedeki hükmün dışında tutulduğu için dernekler kurabilmişlerdir.

Memurlara birinci dönemde verilen sendikal örgütlenme hakkı, 12 Mart 1971 sonrası aradönemde yasakoyucu tarafından geri alınmış; sonuçta 1965-1971 arası kurulan memur sendikaları kapatılmıştır.

12 Eylül 1980 Askeri Müdahalesi sonrası hazırlanan 1982 Anayasası'nın⁴ "Sendika kurma hakkı"nı düzenleyen 51. maddesinde sadece "işçiler ve işverenler"e sendikal örgütlenme hakkı tanınarak memurların sendikalaşması engellenmiştir. Memurlar, 1980 öncesinin herşeyi Devlet'ten bekleyen bir yaklaşımla "rızaaya yönelerek"⁵ 12 Eylül sonrasının üç yıl gibi uzun süren aradönem suskunluğunun da tesiriyle bir süre kendilerine örgütlenme hakkının verilmesi için yüksek sesle talepte bulunmamışlardır.

Ne var ki, kamu görevlilerinin örgütlenme talepleriyle ilgili suskunluk dönemi uzun sürmemiş; memurların örgütlenme hakkı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tarafından kamuoyu oluşturulmak üzere 1985 sonlarında düzenlenen "Kamu Çalışanları Sorunları Sempozyumu"yla tartışmaya açılmıştır.⁶

³ Metin KUTAL, "Devlet Personeli (Memur) Sendikalarının Hukuki Esasları ve Sınırları", **Sosyal Siyaset Konferansları**, 20. Kitap, İstanbul, 1969, s. 172.

⁴ Resmi Gazete, 9.11.1982, No: 17863.

⁵ Toker DERELİ, **Aydınlar, Sendika Hareketi ve Endüstriyel İlişkiler Sistemi**, Fakülteler Matbaası, İstanbul, 1975, s. 277.

⁶ Alpaslan IŞIKLI, "Kamu Kesiminde Çalışanların Sendikal Hakları", **Kamu Çalışanlarının Sorunları Sempozyumu**, 28-29 Aralık, Ankara, 1985, s. 7; Mesut GÜLMEZ,

Netice itibarıyla, Kamu Çalışanları Sorunları Sempozyumu, Türkiye’de 1980 sonrası memurların sendikal haklarının elde edilmesinde mücadele süreci başlatılmasına sebep olmuş; bir anlamda mücadele sürecinin ilk kilometre taşını oluşturmuştur.

Memurların örgütlenmesiyle ilgili 1985 sonlarında başlayan arayış süreci, 28 Mayıs 1990’da ilk kamu görevlisi sendikası olan Eğitim-İş’in, 13 Kasım 1990’da ise Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikasının (Eğit-Sen) kurulmasıyla somut bir neticeye varmıştır.⁷ Başka bir ifadeyle, 1985 sonrası kamu görevlilerince kurulan dernekler, bir süre sonra sendikaya dönüştürülmüş; dolayısıyla sendikal örgütlenme hakkının kullanılmasında bu hakla ilgili özel Yasa’nın hazırlanması beklenilmeden fiili durum yaratılmıştır.

Diğer taraftan, Danıştay I. Dairesi’nin 22.4.1992’de verdiği kararla, doktrindeki görüş doğrultusunda, Anayasa’da memurların sendikal örgütlenmesini engelleyen bir hüküm bulunmadığını bildirmiş; keza kamu görevlilerin örgütlenmesiyle doğrudan ilgili 87 ve 151 sayılı ILO sözleşmelerinin kabulü için hazırlıklara başlanılmış; 21.5.1992’de söz konusu iki sözleşmenin onaylanmasıyla ilgili tasarılar TBMM’ye sunulmuştur. 87 ve 151 sayılı ILO sözleşmeleri, 1992 sonlarında Parlamento’da kabul edilip Cumhurbaşkanınca onaylanmasıyla iç hukukun bir parçasını oluşturmuş; dolayısıyla memur sendikaları, kamu görevlilerinin örgütlenmesiyle ilgili özel bir yasa çıkması beklenilmeden hukuken kurulabilme imkânına kavuşmuştur. Böylelikle 1993’ten önce kurulmuş sendikaların yasal olmadığı gerekçesiyle kapatılma tehlikesi ortadan kalkmıştır.

Sivas, 1960’lı yılların başlarında birkaç sanayi kuruluşu dışında iş sahası olmayan tipik bir tarım kentiyken, aynı yılların ortalarına doğru bazı bakanlıkların taşra teşkilatlarının açılması, daha sonra 1970’li yılların başında Cumhuriyet Üniversitesi’nin kurulmasıyla önemli sayıda memur istihdam eden bir şehir olmuştur.

Bu makalenin kaleme alınmasındaki sebeplerden biri, memur sendikacılığının çok kısa süren birinci döneminde, Anadolu şehirlerinde; Sivas’ta örgütlenme fırsatı bulan memur sendikalarını tespit etmek, kurucularını ve sendikaların faaliyetlerini su yüzüne çıkarmak olmuştur. Zira, 1965-1971 arası dönemde Anadolu’da şubeleri açılan pek çok sendikayla ilgili resmi evraklar, günümüze kadar ulaşamamıştır. Örneğin, birinci dönemde Sivas’ta kurulan memur sendikalarıyla ilgili resmi kurumlarda hiçbir belgeye erişemedik; makalede 1965-1971 arası dönemle ilgili aktarılan bilgiler, o dönemde memur sendikalarında yöneticilik yapmış, hayatta kalan kişilerle yaptığımız görüşmeler ve 1965-1971 arası yerel basını izleyerek elde ettiğimiz bilgilerden ibarettir.

(1994). **Türkiye’de Memurlar ve Sendikal Haklar 1926-1994**, TODAİE Yayını, Ankara, s. 187.

⁷ Mesut GÜLMEZ, **Türkiye’de Memurlar ve Sendikal Haklar 1926-1994**, TODAİE Yayını, Ankara, 1994, s. 177.

Aynı şekilde, ikinci dönemde memur sendikacılığının geçiş dönemi sayılan 1991'den 4688 sayılı Kanun'un⁸ yürürlüğe girdiği 2001'e kadar Sivas'ta şube açan örgütleri ve yöneticilerini tespit ederek geçiş dönemi sendikal örgütlenme faaliyetlerini memur sendikacılığının resmîlik kazandığı 2001 sonrası bilgi ve belgelerine dahil etmek istedik. Diğer taraftan, memur sendikacılığının "bütünü" incelenmesinde il bazında oluşturulan "parçalar"ın da göz önüne alınmasının "bütün"ü açıklamaya katkıda bulunacağını düşündük.

Bu makalede, iki dönem halinde Sivas'ta faaliyet gösteren memur sendikaları, memurların sendikalaşma oranları ve sendikaların faaliyetleri incelenmiştir.

I- 1965-1971 Arası Dönemde Sivas'ta Memur Sendikacılığı

Kamu görevlilerinin örgütlenmesiyle ilgili 1965-1971 arası birinci dönemde, Sivas'ta memur sendikası olarak ilk faaliyete geçen sendika, öğretmenleri örgütleyen Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın Sivas şubesi olmuştur. Daha sonraki yıllarda Sivas'ta öğretmenlerin dışında dört memur sendikası daha kurulmuştur.

Öğretmenlerin sendikal örgütlenmeye diğer memurlardan daha fazla ilgi göstermesi, keza örgütlenmede ilk harekete geçen kamu görevlisi kesiminin öğretmenler olması, kuşkusuz bu şehirde 1948'den beri "Sivas Öğretmenler Derneği"nin faaliyette bulunmasının etkisi olmuştur. Bu dernek, Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu'nun (TÖDMF) kuruluşunda da yer almıştır.⁹ Sivas Öğretmenler Derneği ve TÖDMF sayesinde örgüt kültürüne yabancı olmayan öğretmenler, TÖS'ün kurulmasından üç ay sonra 25 Ekim 1965'te Sivas'ta bu sendikanın şubelerini açarak örgütlenmeye başlamışlardır.

TÖS'ün Sivas şubesi, Niyazi Çiftçi, A. Ümit Aloğlu, Ö. Cahit Yıldız, İbrahim Kılıç müteşebbisliğinde kurulmuş; başkanlık görevini Niyazi Çiftçi üstlenmiştir. 28.I. 1966'da yapılan ilk genel kurulda başkanlığa yeniden Niyazi Çiftçi, şube sekreterliğine İbrahim Kılıç, mali sekreterliğe Fuat Akkaya, üyeliklere Ekrem Ergin ve Tevfik Gedikli seçilmiştir.¹⁰

20.I. 1968'de yapılan kongrede başkanlığa İsmail Sarıkaya, sekreterliğe Ö. Cahit Yıldız, mali sekreterliğe Bülent Koyuncu, üyeliklere A. Ümit Aloğlu, Sevim Kurtyılmaz seçilmişlerdir. 1969'da olağanüstü kongreye gidilmiş; yönetim kurulu değişmeden başkanlığa Sevim Kurtyılmaz getirilmiştir.¹¹

⁸ Resmi Gazete, 8.8.2001, No: 24487.

⁹ **Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi**, Kültür Bakanlığı Tarih Vakfı Yayını, İstanbul, 1998, s.274.

¹⁰ TÖS Sivas Şubesi başkanlarından Niyazi ÇİFTÇİ ile 25.3. 2005'te yapılan Görüşme.

¹¹ TÖS Yönetim Kurulu Üyesi Ö.Cahit Yıldız ile 20.3. 2005'te Yapılan Görüşme.

Sivas'ta öğretmenlerin dışında kamu görevlileri tarafından kurulan sendikalar ise,"Sümer Çimento Memurları ve Hizmetlileri Sendikası, 1967"; "Ortadoğu Faal Demiryolu Personeli Sendikası, 1967"; "Sivas Türk Demiryolcuları Memur ve Hizmetlileri Sendikası, 1968"¹² ve "Sivas İli Özel İdaresi Memur Sendikası, 28.8 1968"¹³ dir. Bu sendikalardan, Ortadoğu Faal Demiryolu Personeli Sendikası yerel sendika olmayıp, Türkiye düzeyinde faaliyette bulunmak üzere Sivas'ta kurulan memur sendikasıdır. Diğer sendikalar yalnızca Sivas'ta faaliyet gösterdikleri için yerel sendika mahiyetindedir.

Sivas'ta kurulan memur sendikalarının yöneticileriyle ilgili bilgiye, sadece Ortadoğu Faal Demiryolu Personeli'ninkine ulaşabildik. Sivas'ta yayınlanan 28 Ekim 1968 tarihli Hizmet Gazetesi'ndeki habere göre sendikanın yönetim kurulu; genel başkan Battal Ercan, başkan yardımcısı Celal Şahin, genel sekreter Nurhan Çatalpınar, genel sekreter yardımcısı Muhittin Koç, mali sekreter Hikmet Ulusu, basın sekreteri Faik Önal, veznedar İbrahim Demir'den oluşmaktadır. Bu sendikanın Sivas şubesi başkanı ise, Kemal Şahin'dir.¹⁴ Sivas Türk Demiryolcuları Memur ve Hizmetlileri Sendikası'nın sadece başkanının ismine erişebildik: Bedri Cönturan.¹⁵

A- Birinci Dönemde Memurların Sendikalaşma Oranları

1965-1971 arasını kapsayan dönemde sendikalı memur sayısı ile ilgili resmi veri olmadığı için sendikalaşma oranıyla ilgili bilgi veremedik.

B- Birinci Dönemde Memur Sendikalarının Faaliyetleri

Birinci dönemde, Sivas'taki tek memur sendikalarından sadece TÖS'ün Sivas şubesinin faaliyetleri olmuş; diğer sendikaların kayda değer faaliyetleri olmamıştır. TÖS'ün, ulaşabildiğimiz kadarıyla eğitimin sorunları ve örgütlenmenin yararları konularında konferanslar düzenlemek, üyelerin orta öğretimdeki bütünlemeye kalan çocuklarına kurs düzenlemek gibi sosyal faaliyetleri olmuştur. TÖS Sivas Şubesi'nin davetlisi olarak 20 Ocak 1966'da Sivas'a gelen Prof. Dr. Bahri Savcı tarafından¹⁶ konferans verilmiştir.

¹² Hayrettin KALKANDELEN, **Sendikalar ve Kamu Hizmetlerinde Sendikacılık**, Ankara, 1968, s.145.

¹³ Cemal MIHÇIOĞLU, **Türkiye'de Kamu Personeli Sendikaları**, Ankara, 1968, s. 132..

¹⁴ 28 Ekim 1968 tarihli **Hizmet Gazetesi** ; 23 Aralık 1969 tarihli **Hizmet Gazetesi**.

¹⁵ 5 Temmuz 1969 tarihli **Hizmet Gazetesi**.

¹⁶ 21.1.1966 Tarihli **Ülke Gazetesi**

TÖS'ün 15 Aralık 1969'da Türkiye genelinde başlattığı "Öğretmen Boykotu"na Sivas şubesi de katılmış; boykotun birinci günü şehir merkezinde 60, ilçe ve köylerde 47 olmak üzere toplam 107 öğretmen derslere girmemiştir.¹⁷

II- 1992 Sonrası Dönemde Sivas'ta Memur Sendikacılığı

Sivas'ta 1992 sonrası dönemde, öğretmenlerin dışındaki kamu görevlileri de sendikal örgütlenmeye ilgi göstermişler, kısa sürede çalıştıkları hizmet kollarının tümünde örgütlenmek üzere şube ve temsilcilik açmışlardır. Öğretmenler dışındaki kamu görevlilerinin bu dönemde sendikal örgütlenmeye sıcak bakmalarında 1971'de memurların sendikal örgütlenme hakkı geri alınınca, memur kesiminde 12 Eylül 1980'e kadar süren Türkiye genelinde ve Sivas'ta yaygın bir dernekleşme dönemi başlamış; birinci dönemdeki memur sendikalarının yerini Töb-Der, Tüm-Der, Ülkü-Bir, Ülküm gibi memur dernekleri almıştır.

İkinci dönemde, ilk memur sendikası yine öğretmenler tarafından oluşturulmuş; 14 Eylül 1991'de Sivas'ta Eğitim-Sen'in şubesi açılmıştır. Diğer taraftan, 1992 Nisanı'nda Danıştay'ın memurların sendikal örgütlenmesiyle ilgili olumlu görüş bildirmesi, aynı yılın sonlarında 87 ve 151 sayılı ILO Sözleşmelerinin TBMM'de kabul edilmesi sonrasında Sivas'ta sendikal örgütlenmeye yeni bir ivme kazandırmış; 1992 sonrasında kamu görevlilerinin sendikalaşmasıyla ilgili özel bir yasa çıkmasını beklemeden çok sayıda memur sendikası faaliyete geçmiştir.

A- Hizmet Kollarına Göre Sivas'ta Faaliyet Gösteren Sendikalar

1- Büro Bankacılık Sigorta Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Kamu Büro-Sen

Kamu Büro-Sen, temsilcilik düzeyinde kurulmuş; bu görevi, 2004'e kadar Yusuf Bulut yürütmüştür. Kamu Büro-Sen'in 2004 sonrası temsilcisi Asım Kılıç'tır.

b) Türk Büro-Sen

Türk Büro-Sen, 24.12.1994 tarihinde temsilcilik olarak kurulmuş; şube olana kadar bu görevi, Fikret Ülgen, Zekeriya Duman, Necati Gülşafak ve Zekeriya Atasoy yapmıştır.

¹⁷ 19.11.1969 Tarihli **Hizmet Gazetesi**

Türk Büro-Sen'in şubesi, 20.4.2002'de Orhan Karapınar (Başkan), Zekeriya Duman (şube sekreteri), Uğur Işık (mali sekreter), Güner Akay (teşkilatlanma sekreteri), Recep Oltulu (eğitim sekreteri), Gültekin Sönmez (mevzuat sekreteri) Zekeriya Atasoy (basın sekreteri) müteşebbisliğinde kurulmuş; ilk olağan genel kurulunu 9.6.2002'de yapmıştır. Genel kurulda yapılan seçimde, mali sekreter dışında değişiklik olmamış; bu göreve Doğan Kabasakal getirilmiştir.

Sendikanın II. Olağan Genel Kurulu 19.11. 2004'te yapılmış; başkanlığa Güner Akay, sekreterliğe Zekeriya Duman, mali sekreterliğe Zekeriya Atasoy, teşkilatlandırma sekreterliğine Nusret Aydın, sosyal işler sekreterliğine Remzi Başdemir, basın sekreterliğine Salih Aydın, mevzuat sekreterliğine Yılmaz Acar seçilmiştir.¹⁸

2- Eğitim Öğretim Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Eğitim-Sen

Sivas'ta eğitim hizmet kolunda çalışanlar, 14 Eylül 1991'de Eğit-Sen'in şubesinde örgütlenmeye başlamıştır. Dolayısıyla Eğit-Sen, Sivas'ta ikinci dönemde ilk açılan memur sendikası olmuştur.

Eğit-Sen'in Sivas şubesi; Ayhan Açıkgoz, Filiz Yıldırım, Mustafa Özer, Halil İlhan, Orhan Deniz'den oluşan kurucular heyeti tarafından kurulmuştur. Ancak, kuruluşundan bir süre sonra şube, "Memur sendikalarının henüz yasal olmadığı gerekçesiyle" kapatılmış; 1992 sonlarına doğru Türkiye genelinde memurların örgütlenmesinde başlatılan "fiili durum" sırasında şube yeniden faaliyete geçmiştir.

20 Ocak 1992'de eğitim hizmet kolunda ikinci bir sendikanın Eğitim-İş'in şubesi Cahit Önder, Mücahit Korkut, Recep Çiçekli, Osman Yazarlı ve Rahmi Çalışkan tarafından kurulmuştur. Bu iki sendika 23 Ocak 1995'te "Eğitim Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikası" adıyla birleşmiştir.

4688 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle kültür hizmet kolu ayrılmış; Eğitim-Sen'in Sivas şubesinin 2 Şubat 2002'de yapılan genel kurulunda; İbrahim Erdoğan (başkan), Prof. Dr. H. Bayram Kaçmazoğlu (şube sekreteri), Dr. Ali Boztuğ, Nuray Akkaya, Filiz Yıldırım yönetim kurulu üyeliklerine seçilmiştir.

27.11.2003'te yapılan olağanüstü genel kurulda; yönetim kurulu, Bahri Akannaç (başkan), Cemal Çeri (şube sekreteri), Aşkın Hüseyinoğlu, Hüseyin Koca, Sevim Kutlu'dan oluşmuştur.

¹⁸ Türkiye Kamu-Sen Sivas Temsilciliği'nin 4.4.2005 Tarihli Yazısı.

Eğitim-Sen'in 13 Şubat 2005'teki genel kurulunda yönetim kuruluna Veli Hasgül (başkan), Önder Doğan (şube sekreteri), Veli Şahin, Muharrem Ayyıldız, Nevzat Göksu ve Bayram Pamuk seçilmişlerdir.¹⁹

b) Türk-Eğitim-Sen

Türk Eğitim-Sen, 12. 11.1992'de temsilcilik olarak kurulmuştur. Sivas'taki ilk temsilcisi Ferhat Doğan'dır. Doğan bu görevi, 1999'a kadar sürdürmüştür; bu tarihten sonra temsilciliğe Musa Akkaş getirilmiştir. 26.10.2001'de şube oluşturmak üzere müteşebbis heyete; Musa Akkaş, Avni Berkbayrak, Yunus Başköy, İsmet Dursun, İsmail Gülhan, Doğan Duman ve Sami Bildirici'ye yetki verilmiştir.

Türk Eğitim-Sen Sivas şubesinin I. Olağan Genel Kurulu 12.1.2002'de yapılmış; başkanlığa Musa Akkaş, şube sekreterliğine Yunus Başköy, mali sekreterliğine Osman Akkaaya, teşkilatlandırma sekreterliğine Sami bildirici, eğitim sekreterliğine Selahattin Gökçe, mevzuat sekreterliğine Sebahattin Topal, basın sekreterliğine Şemsettin Sungur seçilmişlerdir.

25.12.2004'te yapılan II. Olağan Genel Kurul'da yönetime seçilenler: Musa akkaş (başkan), Şemsettin sungur (şube sekreteri), Davut Gülümser (mali sekreter), Mehmet Orhanlı (teşkilatlandırma sekreteri) Muzaffer Karadağ (eğitim sekreteri), Yüksel Yiğit (mevzuat sekreteri), Salih Zeki (basın sekreteri).²⁰

c) Eğitim Bir-Sen

Eğitim Bir-Sen'in Sivas'taki faaliyeti, 18.06.1992'de temsilcilik düzeyinde başlamış; temsilci olarak Ahmet Karademir atanmıştır. 1997'de temsilci değişikliğine gidilerek bu göreve Ahmet Özbilge getirilmiştir.

4688 sayılı Kanun'un yürürlüğü sonrasında Esat Tektaş başkanlığında kurucular heyetine Eğitim Bir-Sen'in Sivas şubesini faaliyete geçirmek üzere yetki verilmiştir. 20.10.2003'te şubenin I. Olağan Genel Kurulu toplanarak yeni yönetim kurulunda; Esat Tektaş başkanlığında Adem Yıldırım başkan yardımcısı, Fahrettin Bülbül şube sekreteri, Ramazan Yıldız mali sekreter, Hakan Şener eğitim sekreteri, Eyüp Tanyıldız basın sekreteri, Murat Önk sosyal işler sekreteri olarak görev almışlardır.²¹

d) Tüm Eğitimciler ve Eğitim Müfettişleri Sendikası (TEM-SEN)

¹⁹ KESK Sivas Temsilciliği'nin 12.4.2005 Tarihli Yazısı..

²⁰ Türkiye Kamu-Sen Sivas Temsilciliği'nin 4.4.2005 Tarihli Yazısı.

²¹ Memur-Sen Sivas Temsilciliği'nin 20.4.2005 Tarihli Yazısı.

Hiçbir sendikal üst kuruluşa üye olmayan Tem-Sen'in Sivas temsilciliği görevini Cemil Alper yürütmektedir.

3- Sağlık ve Sosyal Hizmetler Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES)

Sağlık çalışanlarının bir kısmı, Sivas'ta 2001 öncesi Tüm Sağlık –Sen'in şubesi olarak 12 Kasım 1991'de Dr. Selçuk Arda, Dr. Selçuk Pervaz, Dr. Osman Çiftçi, Dr. Tülay Arslan, Hacer Erdoğan, İbrahim Esen, Türkan Bora müteşebbisliğinde kurulmuştur. 2001'de 4688 sayılı Kanun gereğince, sağlık ve sosyal hizmetleri tek hizmet kolunda birleştirilmiş; SES'in Sivas şubesi yeniden oluşturulmuştur.2002'de yapılan genel kurulda Durmuş Baştürk (başkan), Hacer Erdoğan (şube sekreteri), Elif Karadeniz, Ayşe Yücel, Nail Duman, Mustafa Yıldız yönetim kurulu üyeliklerine seçilmişlerdir.

SES, ikinci olağan genel kurulunu Şubat 2005'te yapmış; yönetime Elif Karadeniz (başkan), Ayşe Yücel (şube sekreteri), Hacer Erdoğan, Nail Duman, Cengiz Çeri ve Nurten Yanalak getirilmişlerdir.²²

b) Sağlık Sen

Sağlık-Sen, Sivas'ta 17 Haziran 1993'te temsilcilik olarak faaliyete başlamış; bu görevi Levent Kasapoğlu yürütmüştür. Daha sonra, Levent Kasapoğlu, Ömer Anlı, Efe Zileli, Osman Karakuş ve Osman Kaya müteşebbisliğinde şube oluşturulmuştur.

4688 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2001 sonrası Sağlık-Sen Sivas şubesi, ilk olağan genel kurulunu 8.01.2005'te yapmış; Ömer Anlı başkanlığında; Ümit Doğan, Sedat Şahin, Efe Zileli, Osman Kaya, Oğuzhan Altıkat, M. Zahit Kaya yönetim kurulunu oluşturmuştur.²³

c) Türk Sağlık-Sen

Türk Sağlık-Sen, Orhan Kelek'in temsilciliğinde faaliyete başlamış; 16.12.2002'de şubeye dönüşmüştür. Şube, Orhan Kelek, Hamza Binici, Vahdet Taşyürek, Nurgül Karasulu, Sinan Türkoğlu ve Abdullah Karadağlı müteşebbisliğinde kurulmuştur.

²² KESK Sivas Temsilciliği'nin 12.4.2005 Tarihli Yazısı.

²³ Memur-Sen Sivas Temsilciliği'nin 20.4.2005 Tarihli Yazısı.

Sendikanın I. Olağan Genel Kurulu 15. 11.2004'te yapılmış; yönetimde sadece başkan düzeyinde değişiklik olmuş; Orhan Kelek'in yerine Hasan Şirin gelmiştir.²⁴

d) Bağımsız Sağlık-Sen

1994'ten itibaren sendikanın Sivas'taki temsilciliğini Nihat Köse yapmaktadır.

4- Yerel Yönetim Hizmet Kolunda Sendikalar

Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası

Bem Bir-Sen Sivas şubesi, 25.6.1995'te Adnan Güner, Mustafa Gizgin, Zeki Erdem, Osman Kapar, Necdet Saygın ve Kadir Kandemir müteşebbisliğinde kurulmuştur. Şube, ilk olağan genel kurulunu 31.12.1995'te yapmış; şube başkanlığına Osman Kapar, şube sekreterliğine Vedat Yüksel, mali sekreterliğe Mustafa Gizgin seçilmiştir. Bu yönetim kurulu, 13.10.1999'da istifa edince; Bem Bir-Sen Genel Merkezi 15.05 2000'de şubeyi yeniden faaliyete geçirmek üzere Mustafa Pakoğlu'na yetki vermiş; yönetim kurulu; Mustafa Pakoğlu başkanlığında; Zekeriya Kayalı, Ayhan Karademir, Fatih Darendeli ve İlyas Saygın'dan oluşturulmuştur.

Bem Bir-Sen'nin 01. 03. 2003'teki olağanüstü genel kurulunda Sivas Şube Başkanı Mustafa Pakoğlu yönetim kuruluna seçilince, Sivas şubesi yeniden yapılandırılmış; Zekeriya Kayalı başkanlığında Zafer Demirok, Ali Yıldırım, Selahattin Yolaçan ve Tuncer Çevik yönetim kurulunu oluşturmuştur.

4. 10. 2003'te şubenin genel kurulu yapılmış; Zekeriya Kayalı başkanlığa, Tuncer Çevik sekreterliğe, Ali Yıldırım mali sekreterliğe, Yıldırım Kırak teşkilatlandırma sekreterliğine Murat Özbek eğitim sekreterliğine seçilmiştir.

Sivas Bem Bir-Sen Şubesi'nin 2. olağan genel kurulu 29 Ocak 2005'te yapılmıştır. Kongrede, başkanlığa yeniden Zekeriya Kayalı, şube sekreterliğine Yıldırım Kırak, teşkilatlandırma sekreterliğine Faruk Özdere,²⁵ mali sekreterliğe Sinan Bölücek, eğitim sekreterliğine Kazım Özcelep seçilmiştir.

5- Basın Yayın İletişim Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Birlik Haber-Sen

²⁴ Türkiye Kamu-Sen Sivas Temsilciliği'nin 4.4.2005 Tarihli Yazısı.

²⁵ Memur-Sen Sivas Temsilciliği'nin 20.4.2005 Tarihli Yazısı.

Birlik Haber-Sen, 13.03.1996'da Yavuz Şahin, Özcan Gülden, ve Halil Kemikli müteşebbisliğinde Sivas'ta faaliyete başlamıştır.

Sendika, 2001 sonrası ilk olağan genel kurulunu 9.1.2005'te yapmış; şube başkanlığına Musa Yıldız, sekreterliğe İsmet Topdağ, teşkilatlanma sekreterliğine Ömer Budak, mali sekreterliğe Kadir Nar, eğitim sekreterliğine Halil Kimsun, sosyal işler sekreterliğine Serdar Yakar, basın sekreterliğine Şahap Yurtalan seçilmiştir.

b) Türk Haber-Sen

Türk Haber-Sen Sivas Şubesi 7.10 1993'te Salih Coşkun, Tahir Yalçın, Eyüp Kaplan, Ayla sırdaş, Mitat Doğruyol, Musa Kılıç ve Tahsin Çakmakoğlu müteşebbis heyet tarafından kurulmuştur.

Sendikanın kurulduğu 1993'te üye sayısı 620'dir. Haber-Sen, 4688 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 2001'e kadar iki defa genel kurul yapmıştır. 23.04.1996'da yapılan genel kurulda; başkanlığa Salih Coşkun, başkan yardımcılığına Feyzullah Keşkek, genel sekreterliğe Hüseyin Aslan, mali sekreterliğe Necati Kocabay, teşkilatlandırma sekreterliğine Orhan Kutluca, sosyal işler sekreterliğine H. İbrahim Taşkın, mevzuat ve eğitim sekreterliğine Ebubekir Gök seçilmiştir.

10.05. 1999'da yapılan genel kurulda; başkanlığa Salih Coşkun, başkan yardımcılığına Ebubekir Gök, genel sekreterliğe Edip Türkay, mali sekreterliğe Vedii Üstündağ, teşkilatlandırma sekreterliğine Şeref Yıldız, sosyal işler sekreterliğine Erol Karatepe, mevzuat ve eğitim sekreterliğine Osman Torun seçilmiştir.

4688 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra, Türk Haber-Sen, ilk genel kurulunu 13.01 2002'de yapmıştır. Kongrede; yönetim kurulu üyeliklerine: Salih Coşkun, Nurten Kodak, Ebubekir Gök, İlhan Çelik seçilmiştir.

20.11.2004'te yapılan genel kurulda yönetim kurulu üyeliklerine; İlhan Çelik, Adnan Anasioğlu, Şenol Camcı, Turan Şener, Celal Yazıcı seçilmiştir.²⁶

c) Bağımsız Haber-Sen

Bağımsız Haber-Sen'e temsilci olarak 2004'te Habip Polat atanmıştır.

6- Kültür Ve Sanat Hizmet Kolunda Sendikalar

Kültür Memur-Sen

Kültür Memur-Sen, 2003'te Ömer Kuzgun temsilciliğinde faaliyetlerini sürdürmektedir.

²⁶ Türkiye Kamu-Sen Sivas Temsilciliği'nin 4.4.2005 Tarihli Yazısı.

7- Bayındırlık İnşaat Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Yapı Yol-Sen

Sendikanın temsilciliğini 2002'den beri Mahmut Şahin yapmaktadır.

b) Bayındır Memur-Sen

2002'de temsilcilik alınmış; sendika temsilcisi olarak Ahmet Yiğit atanmıştır.

c) Türk İmar-Sen

İmar-Sen'in temsilciliğini 2003'ten beri Adnan Türkay yapmaktadır.

8- Ulaştırma Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası (BTS)

Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası, Sivas'ta, bu adı aldığı 1994 öncesinde Tüm Ray-Sen'in şubesi olarak; 20.10.1991'de Ali Şimşek, Cumhur Akbulut, Hasan Erdoğan, Mahmut Yurdadön, Pervin Aycan, Nuri Durmuş ve Cafer Şahin'in müteşebbisliğinde kurulmuştur.²⁷

b) Ulaştırma Memur-Sen

Ulaştırma Memur-Sen, temsilciliğini 2004 tarihinden beri Uğur Esin yapmaktadır.

c) Türk Ulaşım-Sen

Türk Ulaşım-Sen, Sivas'ta 1992'de Hikmet Erdoğan'ın kurucu başkanlığıyla faaliyete başlamış; sendikanın şube başkanlıklarını 2001'e kadar Abdurahman Göktolga ve Necati Tanış yapmıştır.

3 Ocak 2002'de yapılan kongrede; başkanlığa yeniden Necati Tanış; yönetim kuruluna Nurullah Albayrak, Halim Emür, Cahit Yurtseven, Hasan Denizli, İbrahim Temizyürek seçilmiştir. 12.5.2004'teki kongrede; başkanlığa Ahmet Civan, yönetim kuruluna Nurullah Albayrak, Ümit Altuğ, Veysel Şimşek, Halim Emür ve Şenyurt Cengizoğlu seçilmişlerdir.

d) Bağımsız Ulaşım-Sen

Bağımsız Ulaşım-Sen, 20.4.2003'te Tuncay Altun'un temsilciliğinde faaliyete geçmiştir.

²⁷ KESK Sivas Temsilciliği'nin 12.4.2005 Tarihli Yazısı.

9- Tarım ve Ormanlık Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Tarım Orkam-Sen

Tarım Orkam-Sen'in temsilciliğini 1993'te bu göreve atanan Mehmet Ali Korkmaz yapmaktadır.

b) Tarım Orman Kamu Çalışanları Sendikası

2002'den beri Toç Bir-Sen'in temsilcisi Doğan Toy'dur.

10- Enerji Madencilik Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Enerji Bir-Sen

2002-2003 arası dönemde temsilci Ramazan Daştan, halen Faruk Toprak'tır.

b) Türk Enerji-Sen

Sendika, 2002'den beri temsilcilik düzeyinde Rahmi Savun tarafından temsil edilmektedir.

11-Diyanet ve Vakıf Hizmet Kolunda Sendikalar

a) Diyanet-Sen

Diyanet-Sen, 2003'ten beri Sivas'ta Recai Yıldız tarafından temsil edilmektedir.

b) Türk Diyanet Vakıf-Sen

Sivas'ta Diyanet Vakıf-Sen'in şubesinin faaliyete geçmesi için genel merkez tarafından 8.11. 2001'de İsmail Avcı, Abdullah Vişne, Fikret Yılmaz, İsmet Elmas, Kemal Duran, Mehmet Almalı, Saadettin Çıta, Kemal Şener, Fuat Ünal'dan oluşan müteşebbis heyete yetki verilmiştir.

Diyanet Vakıf-Sen Sivas şubesinin ilk olağan genel kurulu, 13.1. 2002'de yapılmış; yönetim kuruluna; Abdullah Vişne (başkan), Mustafa Kayapınar (şube sekreteri) seçilmişlerdir.

Şubenin ikinci olağan genel kurulu 18.12.2004'te yapılmış; yeni yönetim kurulu; Abdullah Fişne (başkan), İsmet Elmas (şube sekreteri), Esat Yılmaz (mali sekreter), Davut Ata (sosyal işler sekreteri), Osman Saraç (halkla ilişkiler sekretere-

ri), Mehmet Almalı (teşkilatlandırma sekreteri), Kemal Şener'den (mevzuat sekreteri) oluşmuştur.²⁸

B- İkinci Dönemde Memurların Sendikalaşma Oranları

ÇSGB, kamu görevlilerinin sendikalaşmasıyla ilgili 2001 tarih ve 4688 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra 2002'den itibaren düzenli olarak kamu görevlileri sendikalarıyla ilgili verileri yayınlamaya başlamıştır. 2002 ve 2003 yılları için ÇSGB'den, 2004 için ildeki kamu kurumlarından ve sendika temsilciliklerinden elde ettiğimiz verilere göre; 2002'de Sivas'ta memurların sendikalaşma oranı % 56 iken, son iki yılda giderek artmış; % 66'ya çıkmış; 2005'te üç puan gerileyerek % 63'e düşmüştür.

Tablo 1. Yıllara Göre Sivas'ta Memurların Sendikalaşma Oranları

Yıllar	Memur sayısı	Sendikalı sayısı	Sendikalaşma
2002	18.137	10.178	% 56
2003	18.625	12.195	% 65
2004	18.540	12.345	% 66
2005	18.750	11.950	% 63

Kaynak; 2002-2003 verileri ÇSGB, 2004-2005 verileri kurum tespit tutanaklarından yararlanarak düzenlenmiştir.

Sendikalaşma, konfederasyonlar bağlamında ele alınırsa; 2003 yılı için Sivas'ta en fazla kamu görevlisini tablo 2'de görüldüğü üzere Türkiye Kamu-Sen üye kaydetmiştir. T. Kamu-Sen'in üyelik payı % 64; KESK'in üyelik payı % 18; Memur-Sen'in % 13; BASK ve bağımsız sendikaların % 3'tür.

Tablo 2. T. Kamu-Sen'e Bağlı Sendikaların Üye Sayıları (2003)

Türk Sağlık-Sen	1486
T. Haber-Sen	314
T. Enerji-Sen	251
T. Kültür Sanat-Sen	80
T. Diyanet Vakıf-Sen	834

²⁸ Türkiye Kamu-Sen Sivas Temsilciliği'nin 4.4.2005 Tarihli Yazısı.

T. Ulaşım-Sen	691
T. Eğitim-Sen	2831
T. İmar-Sen	299
T. Tarım Orman-Sen	254
T. Yerel Hizmet-Sen	110
Türk Büro-Sen	726
Toplam	7876

Kaynak: ÇSGB'nin 20.1.2005 tarihli Yazısı.

Tablo 3. KESK'e Üye Sendikaların Üye Sayıları (2003)

Tarım Orkam-Sen	48
Kültür Sanat-Sen	48
Eğitim-Sen	998
SES	625
Tüm Bel-Sen	92
BTS	235
ESM	105
Yapı Yol-Sen	115
BES	59
DİVES	1
Toplam	2306

Kaynak: ÇSGB'nin 20.1.2005 tarihli Yazısı.

Tablo 4. Memur-Sen'e Üye Sendikaların Üye Sayıları (2003)

Diyanet-Sen	112
Eğitim Bir-Sen	420
Sağlık-Sen	214
Toç Bir-Sen	108
Enerji Bir- Sen	7
Bem Bir-Sen	544
Birlik Haber-Sen	163
Bayındır Memur-Sen	7
Büro Memur-Sen	47
Toplam	1622

Kaynak: ÇSGB'nin 20.1.2005 tarihli Yazısı.

Tablo 5. Bağımsız ve BASK'a Bağlı Sendikaların Üye Sayıları (2003)

Bağımsız Yapı-İmar	7
B. Ulaşım-Sen	130
B. Haber -Sen	32
Birleşik Sağlık	1
Tem-Sen	38

UMS	163
Toplam	371

Kaynak: ÇSGB'nin 20.1.2005 tarihli Yazısı.

2003 yılı için; hizmet kollarına göre en fazla sendikalaşma oranı; % 78'le (1210 görevliden 946'sı sendikalı) Diyanet ve Vakıf Hizmet Kolundadır. En az sendikalaşma oranı % 31'le (416 görevliden 128'i sendikalı) Kültür ve Sanat Hizmet Kolu'dur.

Cinsiyet ayırımına göre sendikalaşma oranlarına gelince, Sivas'ta toplam 12.195 sendikalıdan 3100'ü kadın, 9.095'i erkek olduğu (ÇSGB, 20.1.2005) göz önüne alındığında, kadınların sendikalaşma oranı; % 25, erkeklerin ise; % 75'tir. 2005 verilerine göre; eğitim hizmet kolundaki üyelerin cinsiyet ayırımına göre sendikalaşma oranı ise, bu hizmet kolundaki toplam 3452 üyeden; 627'si kadın, 2825'i erkektir. Kadınların sendikalaşma oranı % 18; erkeklerinki % 82'dir.²⁹

C- İkinci Dönemde Sendikaların Faaliyetleri

İkinci dönemde Sivas'ta faaliyet gösteren memur sendikalarının faaliyetlerini dört ana grupta toplamak mümkündür: Üyelerine daha ucuz tüketim malı sağlayabilmek için ticarethanelerle anlaşma yapmak, il içi ve dışına geziler tertip etmek, ülke sorunlarıyla ilgili halka açık konferanslar ve üyelerine yönelik kurslar tertip etmek, "Öğretmenler günü", "Anneler Günü", "1 Mayıs" gibi belirli günlerde çeşitli etkinlikler düzenlemektir. Ayrıca, Sivas'ta faaliyet gösteren sendikaların çoğu, üyelerinin ve çocuklarının düğün ve sünnet törenleri gibi mutlu günlerine katılarak hediye sunmayı ve hasta ziyaretlerine gitmeyi adet haline getirmişlerdir.

Sivas'ta faaliyet gösteren tüm memur sendikası şube yöneticileri üyelerine belirli bir indirim yapan ticarethanelerle anlaşma yapma faaliyetine girişmişler; şube ilan tahtalarına anlaşma yapılan ticarethanelerin isimleri ve yapacakları indirim miktarını belirten ilanlar asmışlardır.

Emek platformunu oluşturan gerek işçi gerekse memur sendikaları, hak arama ve Hükümetin bazı konularda dikkatini çekmek amacıyla baskı grubu işlevli ortak gösteriler düzenlemişler; 1 Mayıs'da birlikte hareket etmişlerdir.

Memur-Sen'e bağlı Bem Bir-Sen, Birlik Haber-Sen gibi şubeler, Gürün Gökpınar, Somuncubaba, Koyulhisar Eğriçimen Yaylası, Suşehri Kılıçkaya Barajı, Kangal Balıklı Çermik gibi ilin turistik yerlerine her yıl gününbirlik gezi düzenlemeyi adet haline getirmiştir. Bem Bir-Sen, Anneler Gününde üyelerinin eşlerine gül dağıtma, Dünya Kadınlar Gününde kadınlara yönelik müzik eğlence programı

²⁹ Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 18.05 2005 tarihli Kurum Tespit Tutanağı.

düzenleme faaliyetleri gerçekleştirmişlerdir. Eğitim Bir-Sen, 2004'te eğitimci-yazar Erkan Kavaklı'nın sunduğu "Evde ve okulda Başarılı Eğitimin Sırları" adlı bir konferans, üyelerini müdür yardımcılığı sınavına hazırlamak amacıyla Eylül 2004'te kurs düzenlemiştir.³⁰

Eğitim-Sen ve Bem Bir-Sen örgütlü olduğu işyerlerinde "Kurum İdare Kurulu" oluşturulması yönünde çaba sarf etmişler; oluşturulan bu kurullarda temsil edilmişlerdir.

Türk Kamu-Sen, temsilcilik binasında taşradan il merkezine gelecek üyelerinin kalabileceği 10 yataklı bir misafirhane yapmış; yaz tatillerinde üyelerine gezi tertip etmişlerdir. Kamu-Sen temsilciliği yılda iki defa yayınlanan "Gökkuşuğu" adlı bir dergi çıkarmaktadır. Türk Diyanet Vakıf-Sen, her yıl "Kutlu Doğum Haftası"nda üyelerine ve halka gül dağıtmayı adet haline getirmiştir.³¹

KESK'e bağlı Eğitim-Sen, akademisyen üyeleri için 2002 ve 2003'te İngilizce ÜDS kursları, aynı yıllarda üyelerinin çocukları için üniversiteye hazırlık kursları düzenlemiştir.³²

Sonuç

Sivas'ta, 1965'le başlayan birinci dönemde, öğretmenlerin yanısıra, kamu kesiminin birkaç hizmet kolunda da sendikal örgütlenme gerçekleştirilmiştir. Öğretmenler dışında Sivas'ta örgütlenen dört kamu sendikasının faaliyetlerine rastlamadık. Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın şubesi olarak Sivas'ta faaliyet gösteren bu örgüt ise, klasik denilecek ve az sayıda faaliyetle birlikte bu dönemde hak arama mücadelesi amaçlı, baskı grubu işlevli faaliyetlerde de bulunmuştur.

1990'la başlayan kamu sendikacılığının ikinci döneminde, Eğit-Sen'in memur sendikacılığında önyak olduğu fiili örgütlenme süreci Sivas'ta da başlatılmış; özellikle 1992 sonrası her hizmet kolunda sendikal örgütlenmeye gidilmiştir. 2001'de 4688 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle sendikal örgütlenme ve sendikal faaliyetler daha sistemli ve bilinçli bir şekilde yapılmış; Sivas'ta kamu kurumlarında istihdam edilen ve sendikal örgütlenme hakkı olan memurların yarıdan fazlası sendikalara üye olmuştur.

İkinci dönemde Sivas'ta kurulu sendikaların tamamına yakın kısmı yoğun bir sendikal faaliyet içine girmiş; kurslar, konferanslar, geziler düzenlemişler; ayrıca sivil toplum örgütü olma bilinciyle, Hükümetlerin eksik ve adaletsiz gördükleri kararlarını protesto etmek amacıyla kitlesel eylemelere de girişmişlerdir.

³⁰ Memur-Sen Sivas Temsilciliği'nin 20.4.2005 Tarihli Yazısı..

³¹ Türkiye Kamu-Sen Sivas Temsilciliği'nin 4.4.2005 Tarihli Yazısı.

³² KESK Sivas Temsilciliği'nin 12.4.2005 Tarihli Yazısı.

KAYNAKÇA

- ÇİFTÇİ Niyazi (TÖS Sivas Şubesi başkanlarından) ile 25.3. 2005'te yapılan Görüşme.
- ÇSGB'nin 20.1.2005 tarihli Yazısı.
- DERELİ, Toker (1975). **Aydınlar, Sendika Hareketi ve Endüstriyel İlişkiler Sistemi**, Fakülteler Matbaası, İstanbul.
- GÜLMEZ, Mesut (1994). **Türkiye'de Memurlar ve Sendikal Haklar 1926-1994**, TODAİE Yayını, Ankara.
- İŞİKLİ, Alpaslan (1985). "Kamu Kesiminde Çalışanların Sendikal Hakları", **Kamu Çalışanlarının Sorunları Sempozyumu, 28-29 Aralık**, Ankara.
- KALKANDELEN, Hayrettin (1968). **Sendikalar ve Kamu Hizmetlerinde Sendikacılık**, Ankara.
- KESK Sivas İl Temsilciliği'nin 12.4.2005 tarihli Yazısı.
- KUTAL, Metin (1969), "Devlet Personeli (Memur) Sendikalarının Hukuki Esasları ve Sınırları", **Sosyal Siyaset Konferansları**, 20. Kitap, İstanbul.
- Memur-Sen Sivas İl Temsilciliği'nin 20.4.2005 Tarihli Yazısı.
- MIHÇIOĞLU, Cemal (1968). **Türkiye'de Kamu Personeli Sendikaları**, Ankara.
- Sivas Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 18.05 2005 tarihli Kurum Tespit Tutanağı.
- Türkiye Kamu-Sen İl Sivas Temsilciliği'nin 4.4.2005 Tarihli Yazısı.
- Türkiye Sendikacılık Ansiklopedisi** (1998), C.II, Tarih Vakfı Yayını, Ankara.
- Yıldız Ö. Cahit (TÖS Yönetim Kurulu Üyesi) 20.3. 2005'te Yapılan Görüşme.
- Ülke Gazetesi**, 21.1.196 ve 17.4.1968 tarihli.
- Hizmet Gazetesi**, 28 Ekim 1968; 5 Temmuz 1969; 23 Aralık 1969 ve 19.11.1969 tarihli.